

Sięgamy po ciągi

Zadanie 1

Znajdź punkty skupienia (o ile istnieją) ciągów:

(a) $(a_n) = \{1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3, \dots\}$

(b) $b_n = \sin \frac{n\pi}{2}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

(c) $c_n = (-1)^n \cdot \frac{n}{n+1}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

(d) $d_n = n^{(-1)^n}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

(e) $e_n = \frac{3n+1}{6n+2}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

(f) $f_n = n + (-1)^n$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

Rozwiązanie

(a) 1; 2; 3 (b) 1; 0; -1 (c) 1; -1 (d) 0 (e) $\frac{1}{2}$ (f) brak

Zadanie 2

Wykaż na podstawie definicji, że: $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n-1}{n+2} = 3$.

Rozwiązanie

Niech $\varepsilon > 0$ będzie dowolnie ustalone. Rozważmy nierówność

$$\frac{3n-1}{n+2} < \varepsilon,$$

którą przekształcamy równoważnie:

$$\left| \frac{3n-1}{n+2} - \frac{3(n+2)}{n+2} \right| < \varepsilon, \quad \left| \frac{3n-1-3n-6}{n+2} \right| < \varepsilon, \quad \left| \frac{-7}{n+2} \right| < \varepsilon, \quad \frac{7}{n+2} < \varepsilon,$$

$$\frac{n+2}{7} > \frac{1}{\varepsilon}, \quad n+2 > \frac{7}{\varepsilon}, \quad n > \frac{7}{\varepsilon} - 2 = k$$

Zadanie 3

Oblicz $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2 - n + 1}{8n^2 + 4n + 3}$.

Rozwiązanie

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2 - n + 1}{8n^2 + 4n + 3} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 \cdot \left(2 - \frac{1}{n} + \frac{1}{n^2}\right)}{n^2 \cdot \left(8 - \frac{4}{n} + \frac{3}{n^2}\right)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2 - \frac{1}{n} + \frac{1}{n^2}}{8 - \frac{4}{n} + \frac{3}{n^2}} = \frac{2 - 0 + 0}{8 - 0 + 0} = \frac{1}{4}.$$

Zadanie 4

Wykaż, że: (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin n}{n} = 0$, (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\cos n}{n} = 0$

Rozwiązanie

(a) Mamy $-\frac{1}{n} \leq \frac{\sin n}{n} \leq \frac{1}{n}$ (dlaczego?).

Skoro $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{n}\right) = 0 = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{n}\right)$, to na mocy twierdzenia o trzech ciągach $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin n}{n} = 0$.

(b) Rozwiązanie identyczne jak powyżej.

Zadanie 5

Niech $a_n = \sqrt{3\sqrt{3} \dots \sqrt{3}}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$. Wykaż, że ciąg (a_n) jest zbieżny i oblicz jego granicę.

Rozwiązanie

Mamy $a_n = \sqrt{3} \cdot \sqrt{\sqrt{3}} \cdot \dots \cdot \sqrt{\sqrt{\dots \sqrt{3}}} = 3^{\frac{1}{2}} \cdot 3^{\frac{1}{4}} \cdot \dots \cdot 3^{\frac{1}{2^n}} = 3^{\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{2^n}} = 3^{1 - \left(\frac{1}{2}\right)^n}$ dla $n \in \mathbb{N}^+$.

Stąd $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 3^{1-0} = 3$.

Zadanie 6

Dane są liczby dodatnie x_1 i a . Ciąg (x_n) jest określony warunkiem:

$$x_{n+1} = \frac{x_n + \frac{a}{x_n}}{2} \text{ dla } n \in \mathbb{N}^+.$$

Wykaż, że ciąg (x_n) jest zbieżny i oblicz jego granicę.

Rozwiązanie

Wszystkie wyrazy ciągu (x_n) są dodatnie, co wynika bezpośrednio z przyjętego określenia ciągu (x_n) . Na podstawie nierówności między średnią arytmetyczną a geometryczną mamy

$$\frac{x_n + \frac{a}{x_n}}{2} \geq \sqrt{\frac{x_n \cdot \frac{a}{x_n}}{2}} = \sqrt{\frac{a}{2}}, \text{ czyli } x_{n+1} \geq \sqrt{\frac{a}{2}} \text{ dla } n \in \mathbb{N}^+.$$

Mamy również

$$x_{n+1} - x_n = \frac{x_n + \frac{a}{x_n}}{2} - x_n = \frac{\frac{a}{x_n} - x_n}{2} = \frac{a - (x_n)^2}{2x_n} \leq 0 \text{ dla } n \geq 2 \text{ na podstawie nierówności powyżej. Zatem}$$

$x_{n+1} \leq x_n$ dla $n \geq 2$. Ciąg (x_n) jest więc nierosnący oraz ograniczony z dołu przez liczbę $\sqrt{\frac{a}{2}}$ (poczawszy od drugiego wyrazu). Zatem ciąg (x_n) jest zbieżny. Oznaczmy $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$. Mamy z definicji ciągu (x_n) mamy

$$2x_{n+1}x_n = (x_n)^2 + a \text{ dla } n \in \mathbb{N}^+.$$

Przechodząc do granicy $n \rightarrow \infty$, otrzymujemy równanie:

$$2x \cdot x = x^2 + a \text{ czyli } x^2 = a, \text{ skąd } x = \sqrt{a} \text{ (bo } x > 0).$$